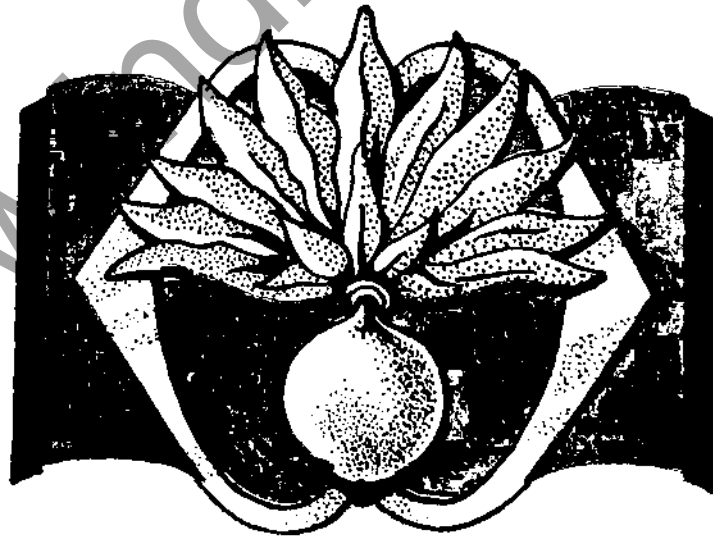
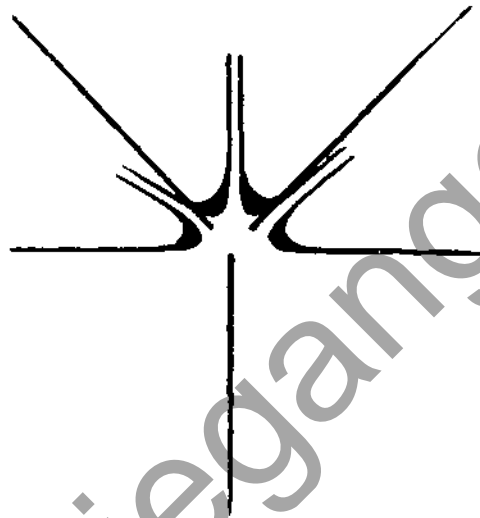

de Granat

maandblad

OCTOBER 1949 - no. 11

4^e BAT. GARDE REG. GRENADIERS

BROODBAKKERIJ
&
RESTAURANT

„ORION”

→ KEDIRI
Het bekendste adres
ter plaats

Mineraalwaterfabriek

„Apollo”

LIMONADE

ORANGE CRUSH

SODA WATER

SOERABAIA -- TEL. Z. 3342

*Een duik in het zilte nat is na
een zware patrouille niet te
versmaden, zo dachten*

Lt. v. GULICK

en zijn jongens er ook over.

DE GRANAAT

MAANDBLAD VOOR HET 4E BATALJON GRENADIERS

OCTOBER 1949

No. 11

INHOUD:	Uit ons Bataljon	Kapt. Mr. J. Dykgraaf	199
	Van Thuis	Lt. H.J.Q. Pijpers	200
	Koninklijk	Aalmoezenier	201
	Sport	Lt. J.F.H. No-ordhoff	202
	De Worstelwedstrijd	G.B.-F.K.	204
	De Ploppervanger van Kaliboto P.B.		206
	Grenadiers op Historische bodem	Wmr. H. J. t' Horst	208
	De Detective roman	Korp. K. v. Noort	210
	Vragen rubriek	Maj. P. Bakker	211
	Bridge	Lt. A. S. Mullender	214
	Schaak	Lt. A. A. Hagens	214
	 Kruiswoordraadsel		216

UIT ONS BATALJON

Het heugelijkste nieuws ditmaal is, dat onze Bataljonscommandant, de Majoor H. FELS met ingang van 1 October is bevorderd tot Luitenant-Kolonel. Van deze plaats wensen wij hem in naam van het gehele Bataljon van harte geluk met deze promotie.

En nu we toch aan het feliciteren zijn gaan we nog even door met onze beste wensen voor de Luitenants C.G. DONIA, H.A. HOSPERS, G. BOUMA, H.A. ARENDS en

H. M.A. TEUWISSE, die met ingang van September effectief eerste-luitenant werden. Andere gelukkigen waren de SMI D. DE GRAAF, die Adjudant-Onderofficier werd en de Korporaals V.L. MARTENS, B.J.H. KUPER en T.J. v.d. STEENSTRATEN, die alle drie Sergeant werden. In de nieuwe rang het beste toe gewenst!

Bekenden, die ons Bataljon verlieten in de afgelopen periode waren de Tweede-Luitenant P.K. SLUMP wegens overplaatsing naar BORNEO, de SMI P. KORTHAGEN, Sergt. M.A.G. TOONEN en Sergt. P. BEVERLOO wegens repatriëring, terwijl de S.M.I. D. EBBERS hier in Indonesië demobiliseerde. Waarschijnlijk zullen we deze laatste nog wel eens ontmoeten, omdat hij een betrekking aanvaardde bij de Suikerfabriek Poerwoasri. Om gezondheidsredenen afgekeurd verlieten ons om te repatriëren naar NEDERLAND: Gren. A. SMITV van de Staf.-Cie., Gren. G. MEURS van de 1.-Cie., Gren. A. VAN LEEUWEN van de 2e.-Cie., Gren. A.C. DRUNICK van de 1e.-Cie. en Gren. J.J. GROOT van de 2e.-Cie.

Wij hopen voor hen dat hun terugkeer in NEDERLAND hun volledig herstel zal brengen.

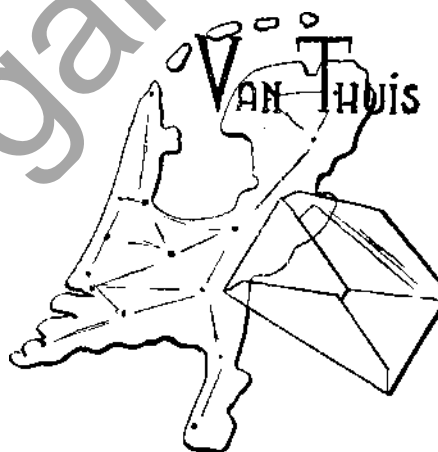
Hoewel ongetwijfeld reeds aan een ieder bekend, mag hieronder nog eens als blijvende herinnering aan de waardering, die het onvermoeide werk van de infanterist heelt ondervonden de tevredenheidsbetuiging van 19 October 1949 van de nieuwe Territoriaal tevens Troepen Commandant OOST-JAVA, de Kolonel J.A. SCHEFFELAAR aan de Commandant van het Bataljon 4-RGr. volgen, die luidt:

„bij vergelijking van de overzichten ten aanzien van de in de eerste helft van

„September gelopen patrouilles is gebleken „dat juist onder de huidige omstandig- „heden, waarbij de patrouille- activiteit „bij sommige onderdelen een neiging „tot teruggang vertoont, bij het Bataljon „4-RGr. een stijgende lijn in de patrouille- „gang is te bespeuren, in het bijzonder „voor wat betreft de nachtelijke patrouilles. „Deze gunstige ontwikkeling in de „patrouillegang is voor mij een bewijs van „volhardende plichtsbetrachting en onver- ^ „zettelijke wil tot volbrenging van de U „opgedragen taak, welke U en Uw onder- „deel tot eer strekt”.

Wij mogen er allen trots op zijn, dat deze tevredenheidsbetuiging bij alle onderdelen in het commandement Oost-Java op één der appels werd voorgelezen.

Het moge tevens een aansporing voor ons zijn om te blijven volharden in de ons in Indonesië opgelegde taak, ook onder omstandigheden, die wij zelf vaak moeilijk kunnen begrijpen.

Haring en Wittebrood in Leiden.

„3 October 1574. Beleg en ontzet van Leiden” leerden we als kind op de Lagere School. Voor de 375e maal werd deze historische dag in Leiden gevierd op de traditionele wijze met haring en wittebrood. Hieronder laat ik U volgen hoe een Nederlandse journalist deze dag in Leiden meegenoot en rook:

„Het is niet eenvoudig binnen beperkte ruimte een 3 October viering te beschrijven. Ai, wat die Leidenaars feest kunnen vieren! Daar is het reveille van het balcon van het mooie gemeentehuis met de 1949-se vroedschap in het zwart en met de hoge hoed. De zon is nog maar nauwelijks op, maar reeds

weerklinkt de fanfaremuziek van het Leidse Politie Muziekgezelschap, zodat de kraaien in de oude toren er verbluft wakker van schrikken. Nog is de laatste toon niet verklonken of door duizenden Leidenaars wordt de gewijde choraalmuziek van het "Wilt heden nu treden" ingezet.

En ziet daar komt door het grauwe water van de Rapenburg de Geuzenvloot.

Platboemde vaartuigen glijden langs het standbeeld van van de Werff, in de richting van de Waag. Je kunt de tonnen met kostelijke haring zien liggen en ook het wittebrood ligt hoog opgestapeld op de schoon- geschuurde dekken. Boisot met zijn mannen komen brood en haring uitgehongerde bevolking. Duizenden Leiden naars eten op 3 October gratis haring en witte brood!

Burgemeestervan Kinschot laat ten aanschouwe van de bravepoorters de eerste haring door het wijd geopende keelgat glijden (terwijl hij er, wegens het prille uur van gruwrt) en nochtans laat hij zijn eeuwige glimlach niet af bij dezekwelling.

De rest van de dag wordt gevuld met militaire muziek en folklorische optochten, terwijl van hoog toch laag des middags geniet van de al even traditionele hutspot.

Als de avond gevallen is verenigd geheel Leiden zich tot het bijwonen van het vuurwerk en elke keer als er uit duizenden kelen ooooooh...! geroepen wordt bij een machtig lichtend kleurenspeel tegen de zwarte hemel, stijgt er uit de massa een lucht omhoog die doet denken aan peen en uien. En niet één Leidenaar schaamt zich er voor. Leiden is ontzet! Het is ontzettend zoals Leiden op 3 October ontzet is".

Tot zover een Nederlandse journalist over 3 October viering in Leiden.

Iets van deze „ontzetting" op 3 October is over komen waaien naar het Kediri'sche of zou het half dozijn Leidenaars, dat het bataljon telt, debet zijn aan de uige smaak,

die er op die dag in de atmosfe. er hing ..... ?!!!.

De Ronde Tafel Conferentie.

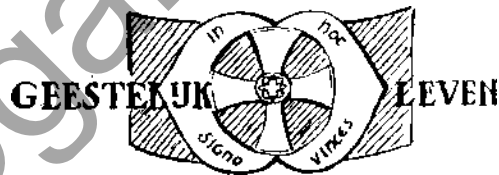
Van verschillende zijde werd mij gevraagd waarom in De Granaat nog met geen woord werd gerept over de R.T.C., het belangrijke politieke evenement, dat zich momenteel in den Haag afspeelt. Radio en courant zijn hier dagelijks echter vol van. Alles wat er over in de Granaat zou geplaatst worden kan niet anders zijn dan herkauwen van reeds lang bekende kwesties en dat is immers de bedoeling niet.

Dick van Rijn vertelde in zijn wekelijks sportpraatje van heden echter een aardig voorval, dat ik hier ten gerieve van de niet radio bezitters in het bataljon laat volgen:

De Sultan van Pontianak, die, waarschijnlijk in zijn Groningse studententijd lid was van de K.N.V.B. eerste klasser Velocitas heeft de verleiding niet kunnen weerstaan en is dezer dagen eens gaan kijken naar de training van het Nederlandse elftal in den Haag. Verschillende van onze voetbalcracks werden door Karei Lotsy aan Zijne Hoogheid voorgesteld en deze bleek volkomen op de hoogte van ieders bijzondere prestaties tijdens het laatste seizoen.

Alvorens te, vertrekken vroeg Zijne Hoogheid of hij ook eens een paar trapjes mocht geven op de vassing van onze nationale doelver- dediger.

Natuurlijk nam Piet Kraak deze uitdaging aan en..... werd prompt tot 3-maal cos volkomen kansloos geslagen. En dat nog wel terwijl de sultan op zijn gewone conferentie slofjes was!!.

KONINKLIJK De jonge koningin was gezeten in vorstelijke praal, de hermelijnen mantel rondom haar geplooid, het hoofd getooid met een krans van edelstenen.- Zij was onigeven door een schitterend gevolg en vóór haar zaten honderden, het hoofd geheven in stille aandacht, terwijl haar hédere stem de wijdse ruimte in klonk.

„Wie ben ik, dat ik dit mag doen?" Hier stelde een mens, omgeven door macht en praal, een vraag, die maar weinigen in zulke omstandigheden zullen uiten. Lachtte het leven haar niet toe, was' naast haar niet haar gemaal gezeten in de volle kracht van zijn leven? Zou zij straks niet met haar bloeiend gezin toegejuicht worden op het paleisbalcon, zou niet enkele uren later een gouden koets door de straten van de hoofdstad rijden, omgeven door prachtig geüniformeerde troepen en zouden de inzittenden niet bejubeld worden door de duizenden, die getuige zouden zijn van dit stralende schouwspel? En toch: „Wie ben ik"?

Dit woord van eenvoud en bescheidenheid, deze uiting van menselijke ontoereikendheid en vertrouwen op Gods sterkende genade, trof het diepst de harten. Het Nederlandse volk zag vol verwachting op naar koningin Juliana en wist na dit woord nog beter, dat de hoogste macht gepaard ging met dienende toewijding. Geen enkele onder de aanwezigen en het meelevende volk zou haar deze plaats betwisten en haar met onverschilligheid bejegenen. Haar woorden waren oprecht en de warmte van haar hart straalde sterker dan de purperen gloed van de koningsmantel

„Wie zijt Gij?” klonk vele eeuwen geleden de vraag van een rechter. Vóór hem stond een Man in eenvoudig gewaad, de handen geboid, het aangezicht besmeurd. Koning, deze vernederde Mens? Het bleef een ogenblik stil in de marmeren zaal. Buiten rumoerde het volk en klonken kreten: Weg met Hem! Hier stond dus Iemand, die wilde leiden, die zijn Wil en Wet wilde opleggen aan anderen. Wie was Hij?

Een volksopruier uit Galilea! tierde de menigte buiten. Maar binnen sprak een rustige stem „Mijn koninkrijk is niet van deze wereld”. De Romeinse landvoogd boog luisterend voorover en keek naar het edele gelaat van de Beschuldigde. Pilatus weifelde: „Doch?” Wat zou dan zijn vonnis moeten zijn? Naast de Romeinse keizer was er geen plaats voor opstandige volksleiders. Er was geen koning dan de keizer, ook voor de Joden. Die waarheid zou hij, Pontius Pilatus, hun wel duidelijk maken, als het moest met sterke arm. Hij, de dienaar van het almachtige Rome, kende zijn taak en wist, waar het om ging. Als de Gevangene bekende, was hij spoedig met ...zijn oordeel gereed.

Jezus antwoordde: „Ge zegt het; Ik ben Koning” Pilatus wilde opstaan. Dat was genoeg. Hij wist, wat hij wilde weten, Maar de Gebode sprak door. De Romein werd ongeduldig. Hij keek verwonderd naar de Man, die beweerde naar hem gekomen te zijn om te getuigen voor de waarheid. Jaja, dat geloofde hij wel. Maar hij had geen tijd en lust om te gaan praten over de goede bedoelingen van deze Beschuldigde. Hij had zijn handen al om de armleuning van zijn zetel geklemd en richtte zich overeind.

Maar de ogen van de Man vóór hem zagen hem doorvorsend aan. „Al wie uit de waarheid is, luistert naar mijn stem”. Pilatus stond nu, maar zijn zekerheid was verdwenen. Het ging hier dus niet om een politieke delinquent. Een gevoel van teleurstelling bekreep hem. Wat moest hij nu beginnen om die lastige Joden van zich af te houden?

Waarom die spitsvondige bespiegelingen over geestelijke dingen, die hem niet interesseerden?

„Wat is waarheid?” mompelde hij schouderophalend en met tegenzin ging hij naar buiten.

Een uur later zat Pilatus weer in dezelfde zaal. Over de marmeren vloer was een bloedspoor getrokken tot voor zijn zetel.

Daar stond nu de Gefolterde; om de verscheurde ledematen was een versleten rode ' soldatenmantel geworpen, uit de gebode hands stak een rietstengel omhoog, een spotkroon van scherpe doornen liet bloed neerdruppelen over het opgezwellen gelaat. Pilatus zag, zoals hij pas geleden anderen had laten zien: hij zag de Mens. Hij had kunnen triomferen over zijn werk. Het was goed gedaan. De soldaten hadden zijn bedoeling begrepen en van een man een wrak gemaakt. Maar de Romein was bevreesd. Hij stond vóór de Waarheid, maar zijn geest hield zich bezig met het zoeken naar uitvluchten en noodoplossingen. Hij sprak zich zelf luide moed in. Had hij niet macht om vrij te laten en macht om te kruisigen? Was hij niet de tegenwoordiger van Rome?

Maar enkele minuten later verborg hij zijn lafheid achter een theatraal gebaar. Zijn handen waste hij in onschuld, zijn reputatie meende hij gered te hebben, maar in zijn hart was de onzekerheid gebleven van iemand, die niet luistert en niet aanneemt. Zijn grootheid was schijn, zijn naam zou bekend blijven als een eeuwig vonnis tegen zijn eigen vonnis in: „Die geleden heeft onder Pontius Pilatus”.

Christus-Koning is in de wereld gekomen.

Hij treedt in ieder mensenleven. Wie de waarheid wil weten, luistert naar zijn stem. „Wie is Hij” vragen velen en lopen weg naar het woelig^ leven, dat hen ophitst tegen de rust en bezinning van een gesprek met Christus.

Maar wie werkelijk getroffen wordt door de majesteit van het Licht, dat in de wereld gekomen is, legt alle eigenwaan af en weet het koninklijk woord na te spreken in klaar besef van eigen onvolkomenheid, maar tevens met groot vertrouwen in Hem, die spreekt: „Ik ben Koning”.

F.B.

I. NEDERLAND EN HET VOETBAL- PROFESSIONALISME.

Door: Dhr. K.J.J. Lotsy Voorzitter K.N.V.B. en Elt.
J.F.H. Noordhoff.

II. SPORT IN HET BATALJON.

Door: Elt. J.F.H. Noordhoff.

I. NEDERLAND EN HET VOETBAL- PROFESSIONALISME.

Nog vers in ons geheugen liggen de recente gebeurtenissen op voetbal-gebied in Nederland, waarbij kort na elkander een drie-tal prominente Nederlandse voetballers het Vadenland verlieten om hun diensten aan buitenlandse clubs aan te bieden.

We herinneren ons nog goed, hoe de befaamde Internationale midden-voor Bep Bakhuys indertijd voor F.C. Matz (Frankrijk) ging spelen; de' gemoederen van de sportliefhebbers in ons landje waren gedurende een bepaalde periode danig in beroering; edoch spoedig verstomde dit rumoer toen Nederland in Mei 1940 door de Duitse horden onder de voet werd gelopen.

Na de tweede Wereld-oorlog bleek de interesse voor voetbal ook in Nederland logischer-wijze sterk toegenomen te zijn; niet alleen door de toenemende beoefening van deze sport door de jeugd, maar ook door de sterk toegenomen publieke belangstelling. Ook het buitenland ging zich roeren en spoedig nadat de eerste Internationale ontmoetingen plaats hadden gehad, kwamen de eerste aanbiedingen van Europese profclubs los.

Het begon in 1946 met Faas Wilkes, die met zijn schitterend spel tegen Engeland (we verloren desalnietemin 8-2), de aandacht van diverse Engelse officials op zich deed vestigen; dit resulteerde in 1949 uiteindelijk tot een

overgang van Wilkes naar het professionalisme: hij tekende voor de Italiaanse prof-club „Internazional”.

Ook Frankrijk liet zich niet onbetuigd en al spoedig verdwenen Bertus de Harder (V.U.C.) en Bram Appel (Sitt. Boys.) van de Nederlandse sport-velden, om hun krachten resp. voor F.C. Bordeaux en F.C. Reims te geven. Volgens tot dusverre nog niet bevestigde be'ichten zouden ook Steenberg (S.V.V.) en Brandes (Fijenoord) eveneens naar Frankrijk vertrekken om deel uit te gaan maken van resp. F.C. Reims en F.C. Bordeaux. Is het begrijpelijk, dat, gezien deze opzienbarende gebeurtenissen op Nederlands voetbal-gebied, waarbij weliswaar nog niet van een massale uittocht onzer prominenten gesproken kan worden, de sportpers nog steeds niet tot rust is gekomen?

Het leek ons daarom interessant, een erkend Nederlands voetbal-expert zijn mening inzake deze interessante aangelegenheid te vragen; wij vonden de voorzitter van de K.N.V.B. de Heer K.J.J. Lotsy bereid zijn ~ visie op deze zaak te géven en op een drietal door ons gestelde vragen te antwoorden; t.w.:

1. Hoe staat U tegenover het voetbal-professionalisme in Nederland?
2. Acht U de voordelen van het professionalisme niet opwegen tegen de nadelen?
3. Vindt U de publieke belangstelling voor de voetbal-wedstrijden niet bedenkelijk toegenomen na de oorlog?

Namens het gehele Bataljon danken wij dt Heer Lotsy voor zijn medewerking en het is ons een bijzonder genoegen hem thans het woord te geven.

, Ik kan slechts bewondering hebben voor al diegenen, die trachten op de één of andere wijze het moreel van de troep hoog te houden; vandaar, dat ik ook gaarne aan Uw ¹ verzoek voldoe om een paar vragen van U te beantwoorden, ook al moet ik wel zeer onvolledig zijn.

Zoals U wel weet, was ik juist in de West en ontmoette bij mijn aankomst op Schiphol Dick van Rijn, die mij veel nieuws omtrent Indonesië bracht.

U vraagt mij dan:

Hoe slaat U tegenover het voetbal-professionalisme in zorgvuldige studie in tal van Europese landen, waar het professionalisme ingevoerd werd, afwijzend staat tegenover voetbal-professionalisme in ons land. De enkele voordelen en hier beantwoord ik tegelijk Uw vraag 2.— die voor een klein aantal profs ongetwijfeld zouden kunnen bestaan, wegen zeker niet op tegen de grote nadelen ten aanzien van onze amateurclubs. Daarbij komt, dat een volledig professionalisme in Nederland onmogelijk is en dat in de landen, waar semi-professionalisme of een premiestelsel doorgevoerd werd, zoveel onregelmatigheden voorkomen met extra premies „onder de tafel” dat tal van bestuurders onder een doorlopende bedreiging van spelers leven, die steeds maar weer om meer geld vragen.

Bovendien geloof ik-en het blijkt in Engeland en Frankrijk reeds het geval te zijn- dat het amateurvoetbal ernstig te lijden heeft van het beroepsvoetbal. Nu vind ik goed voetbal buitengewoon belangrijk, maar veel belangrijker acht ik het, dat onze honderden en nog eens honderden Verenigingen hun mooie taak, n.l. om aan onze jeugd gezonde ontspanning te geven, kunnen blijven verrichten. Inderdaad hebben zij daar geld voor nodig, geld, dat deels ook door het publiek in het laadje gebracht wordt.

Ik ben bang, dat als er professionalisme in Nederland zou komen, tal van deze Verenigingen daardoor een noodlijdend bestaan zouden moeten leiden.

Nee, wij moeten ons niet in een paniekstemming laten brengen door het ook door mij betreunde heengaan van enkele spelers, een heengaan, waarvan eerst later zal blijken, of dit voor de spelers zelf een geluk geweest is. Ik geloof nog steeds, dat een goed, populair speler op eerlijke wijze door zijn populariteit kansen in het leven krijgt, die groter zijn dan van de gewone „man in the street”, die geen bijzondere sport-capaciteiten heeft. Ik zou honderden flinke, Nederlandse voetballers kunnen aanwijzen, die, dank zij hun populariteit, zich omhoog gewerkt hebben en geslaagd zijn.

Daarbij komt, dat het oh zo verleidelijk is voor spelers zonder backbone, om, als zij

een paar jaar op gemakkelijke wijze geld kunnen verdienen, wat te lanterfanten om later tot de vreselijke ontdekking te komen, dat zij op het einde van hun voetbal-loopbaan geen vak kennen en ook niet meer de steun ondervinden van hun vrienden kennissen en bekenden, die zij wel hadden kunnen krijgen, als zij als populair amateur rustig hun werk in Nederland hadden doorgezet.

Ik zou hieromtrent nog veel meer kunnen zeggen, maar ik geloof, dat bovenstaande U reeds een zeker inzicht geeft omtrent mijn visie inzake het professionalisme in Nederland.

Tenslotte vraagt U mij of de publieke belangstelling voor voetbal-wedstrijden na de oorlog in Nederland niet bedenkelijk is toegenomen. Inderdaad is het een feit, dat de publieke belangstelling is toegenomen, maar ik geloof, dat dit niet uit sensatie-zucht in de eerste plaats, zoals U meent, geboren is. Viif jarenlang waren we van alles afgesloten en na die tijd zoekt een ieder gaarne ontspanning op de één of andere wijze. Zo waren de eerste jaren na de oorlog de bioscopen overkropt met mensen en was de aanvraag voor Interland-wedstrijden-kaartjes, idioot groot. Persoonlijk meen ik, dat hierop zonder twijfel een terugslag zal komen. Men kon nu eenmaal door de oorlog zijn geld niet kwijt en men wilde in de eerste jaren na de oorlog met het gespaarde geld wat vreugde beleven. Ik geloof en hoop ook, dat één en ander binnenkort binnen normaler banen gebracht zal worden.

Inmiddels verblijf ik, U veel succes met „de Granaat” toewensend, met beleefde groeten,

Hoogachtend”, w,g,
K.J.J. Lotsy.

II Sport in het Bataljon.

Door de plaats gehad hebbende verhuizingen in de sector, alsmede de nu nagenoeg beëindigde L.V.O. voetbal-competitie te Ke- diri, was er in de afgelopen maand een stagnatie in de Bataljons-competitie waar te nemen. Alvorens in finesses te treden over deze competitie, wil de Sport-Redactie van de „Granaat” vanaf deze plaats de kampioen van de L.V.O. competitie, de voormalige Staf

4e Infanterie Brigade-thans Tirraillieur Cie. „Y”, van harte gelukwensen met het behaalde kampioenschap. Opvallend was wej de spanning, die tot de laatste wedstrijd bleef heersen en waarin de beide kampioens-pretendenten elkaar praktisch niets toegaven. Het was tenslotte aanvoerder van Zanten, die zijn club én aan de zege-én aan het kampioenschap hielp. Proficiat mannen van de Tirr. Cie!

Bataljons Competitie:

ONDERSTEUNINGS COMPAGNIE STELT TELEUR! OPMERKELIJK SUCCES VAN DE 2e COMPAGNIE: 4e COMPAGNIE IN HET GEDRANG!

De stand in de Bataljons Competitie heeft zich de laatste weken enigszins gewijzigd; werd de Ondersteuning? compagnie een sterke favoriet voor de bovenste plaats genoemd, resp. de 2e — en de 3e cie. trokken zich van al die reputatie weinig aan en ontfutselden de specialisten maar liefst drie punten. De le cie., te druk met de L.V.O. competitie, speelde niet; terwijl de Staf-cie „Still going strong” gaat.

De 4e cie. stelde opnieuw teleur en bezet stevig de onderste plaats.

De stand is als volgt, bij gewerkt tot 24 October 1949:

	Gesp.	Gew	Gel.	Verl.	Pnt.	Gem	
STAF CIE.	2	2	0	0	4	5	— 1
1e CIE.	1	1	0	0	2	5	— 3
2e CIE.	2	1	0	1	2	5	— 5
Ost-CIE.	3	1	1	1	3	6	— 4
3e CIE.	4	2	1	1	5	8	— 8
4e CIE.	4	0	0	4	0	7	— 1

LAATSTE NIEUWS!

Bij het ter perse gaan van dit nummer bereikte ons het bericht dat een viertal Grenadiers gekozen werden in het Garni- zoens-XI-tal, dat Zaterdag en Zondag 29-30 October 1949 te Soerabaja, zal deelnemen aan het Steden-Voetbal-Tournoi- Oost-Java; t.w. ten Dam, Baselaar-Klipper en Noordhoff. De deelnemenden zijn. Soera- baia — Malang — Djember — Modjokerto — Madiun en Kediri. Wij wensen het Kediri's elf-tal het meest mogelijke succes toe.

DE WORSTELWEDSTRIJD.

Daar ik zelf nogal draaglijk worstel, en daarenboven graag een pittig partijtje mag zien, ben ik Donderdagavond naar het worsteltournoi in de Stadstuin te Soerabaja gegaan, in gezelschap van Arie Bombarie, kampioen van Kediri en Willem Borstkas, oudkampioen van Kertosono, beiden verdienstelijke worstelaars, met wie ik het altijd goed heb kunnen vinden.

Het programma begon met een gevecht van drie ronden tussen de heren Jackson (80 kg) en Parnera (83 kg.) Het was heel aardig, maar toch niet wat Arie, Willem en ik worstelen noemen. Het was te weinig er op of er onder, als ik het voor de leek zo mag uitdrukken. Bij het echte worstelen, zegt Arie, zijn er twee mogelijkheden: of je wint of je gaat voor een half jaar onder de wol. Om een van deze uitersten te bereiken, is nodig een gewicht van ten minste 110 kg. Eerst dan is men aan het eigenlijke „pletten” toe. Bij een gewicht van 80 kg verval je zo spoedig in het z.g. „knoopwerk”. Zo ook hier Er waren ogenblikken dat de heren Jackson en Parnera zo onontwarbaar in elkaar verstrikt zaten, dat de situatie ook voor hen zelf totaal onoverzichtelijk was. Op een gégèven moment kwam het hoofd van Jackson boven een verwarde massa armen en benen uitsteken, gejaagd rondspiedend naar een lichaamsdeel, waarvan hij zeker was dat het aan zijn tegenstander behoorde. Tenslotte begon hij, aangemoedigd door de kreten van het publiek, op goed geluk een voor de hand liggend been om te draaien, te laat bemerkend, dat het deel uitmaakte van zijn eigen persoonlijkheid.

Zulke vergissingen zijn onvermijdbaar, als men het niet in de ruimte zoekt. Echte worstelaars zoeken het altijd in de ruimte. Ik heb eens in New-York de grote Bi 11

Thompson (117 kg) aan het werk gezien. Het was een hartverheffende aanblik. Hij pakte zijn tegenstander bij een been en zwiepte hem eenvoudig het publiek in. Dat is klare taal. Dat is, wat wij, worstelaars, vakwerk noemen. Maar hiervan was in de Stadstuin geen sprake. Het was en bleef knoopwerk op de korte afstand.

Daarom zagen wij ve'langend uit naar de ontmoeting tussen Teddy Rollboy, wereldkampioen (135 kg) en de Roemeen Plancka (127 kg), die na de pauze zou plaatsgrijpen. Zelden heb ik twee zulke mensen aanschouwd. Als twee traag bewegende plumpuddingen waggelden zij het trapje op en namen ieder op een stoeltje in de ring plaats. Het stoeltje van Plancka hield het uit, doch het stalen krukje van Rollboy zakte als bordpapier ineen. De reus stond glimlachend op en ging tegen een pilaar leunen. De pilaar viel om. Dat zijn kerels. Daar heb je houvast aan. Kijk, nu geeft hij een der juryleden (de heer Determeyer) een hand en schudt deze hartelijk. Een ogenblik later houdt hij het armpje van de heer Determeyer los in de rechterhand en kijkt er verbaasd naar. De scheidsrechter geeft hem een berisping. Om te bewijzen dat hij het niet expres deed, klopt Rollboy de official vriendelijk op de schouder:

het volgend
ogenblik wordt de man met een totaal ontwricht bovenlijf de zaal uitgedragen. Gelukkig is er een plaatsvervanger, die niet zonder bezorgdheid zijn taak overneemt. Hij blaast - onmiddellijk op Wn fluitje en daar rijst de ■ heer Plancka van zijn stoeltje op. Ook geen kerel om ruzie mee te krijgen. Hij kan, zo lezen wij in het programmaboekje, een vertrekkende trein met één hand tegenhouden. En hoewel wij het nut of voordeel hiervan niet duidelijk inzien, zo moet toch erkend worden, dat het niet ieders werk is.

De heer Plancka rekt zich uit en geeft het publiek een knipoogje, het schijnt dus een aardige man te zijn, geneigd tot scherts en luim. Er zit iets bijzonder beminnelijks in liet feit, dat een man van 127 kg knipoogt. Want hij hoeft dat helemaal niet te doen. Een man van zijn gewicht vindt ook zonder zulke attenties zijn weg door het leven wel. Maai- hij doet het toch en wordt onmiddellijk beloond met de kreet:

„Vooruit, Jèn.

kraak 'm!'", wat een zonderlinge benaming is voor iemand, die Arturo heet. En nu gaat het er op los. Zonder enige verdere inleiding grijpt Rollboy zijn tegenstander bij het middel, heft hem als een baal meel omhoog en werpt hem vervolgens tussen de jury. Hierna beklimt Plancka op zijn beurt het podium, pakt het been van zijn partner en slingert hem rond met een gemak, als ware hij een vendelzwaaijer.

Deze en dergelijke staaltjes worden nog een tijdlang voortgezet. Er wordt hiermee niets ernstigs bedoeld, legt Arie mij uit, het zijn wat handgrepen en vingeroefeningen om „er in te komen". Aan het eigenlijke beroepswerk zijn wij nog niet toe.

Maar nu fronst Rollboy zijn wenbrauwen en maakt zich gereed het z.g. „pletten" ter hand te nemen. Hiertoe legt hij zijn tegenstander bedachtzaam voor zich op de grond en gaat op diens rug tot het inleidende „bonken" over. Hier zien wij duidelijk wat een gewicht van 135 kg vermag. Maar een Plancka is ook niet van gisteren. Met een meesterlijke schroefbeweging kronkelt hij zich onder de wereldkampioen uit, klemt diens hoofd als in een tang tussen zijn beiden benen er.i begint te „mangelen". Het ziet er voor de heer Rollboy niet plezierig uit. Doch met een verrukkelijke en onfeilbaar uitgevoerde Zwitserse zwieper keilt hij zijn tegenstander de lucht in, vangt hem als een bal weer op, neemt hem meteen in de hele Nelson en vloert hem tenslotte met beide schouders tegen het canvas. De partij is uit.

Vervolgens richt de kampioen, bij monde van de voorzitter der Soerabajase Worstel- vereniging, de uitnodiging tot het publiek om zich met hem te meten. Onmiddellijk trek ik mijn jasje, schoenen en kousen uit en betreed, aangevuurd door de kreten van Arie en Willem, het podium. Ik zie mijn tegenstander verbleken, als ik mij van mijn overhemd ontdoe. Maar nu is het te laat. Hij zal nu hebben wat er bij- staat. Als ik ook mijn flanelletje uittrek, barst de heer Rollboy in snikken uit. Hij zegt, dat hij het niet zo bedoeld heeft. Het was een grapje, legt hij uit. Nu goed, dat is iets anders. Als hij maar goed begrijpt, dat er met Nederlandse militairen niet te schertsen valt.

G. B. —
F.K.

De Ploppervanger van Kaliboto

(Wijze: Het vrouwtje van Stavoren)

Komt vrienden, hoort dit lied
Wanneer 't U mag behagen, Hoort,
wat er is geschied,
In de September-dagen.
De zon stond hoog te stralen Boven
Oost Javaasch grond, Men ging soldij
betalen Waar men soldaten vond.

Er reed een Grenadier Wiens naam ik
zal verzwijgen; Zelfs onder-officier.
Die nog wel last kan krijgen,
Wegens het aantal spuiten,
't Zij lang of kort van maat, Waarmee
een groep naar buiten Steeds moet
gaan, over straat.

Hij was geen strijdb're held, meer
van d' administratie.
Hij speelde veel met geld En string-
bas ook, vol gratie. Verleende
ondersteuning Aan ied're man, plat-
zak.
De bas tegen de leuning Zijns stoels;
de snaren strak.

Die steun is dure plicht Van 't Rijk
voor de soldaat.
De bas doorgaans, verlicht Grenado's
lied'ren maat,
Wanneer zij samen spelen In
kampement, of stad. Ontspanning voor
de velen,
Nog Op 't oorlogspad.

Onze held had uitbetaald Veel
Grenadiers te Velde,
En werd per jeep gehaald, waarmee
hij huiswaarts snelde. Toen plots
zijn oog getroffen Werd door een
vreemd soldaat. Een man op blote
sloffen,
Donker gekleurd gelaat.

De bruin getinte man,
Een zoon van hier dit land,
Zei vlug: „tabeh toehan”,
En zwaaide met zijn hand.
En wilde er van door gaan.
Maar dat zat lang niet glad, Want
„Toehan” trok de rem aan En stopte
op zijn pad.

Hij maakte 't duidelijk daar
Dat een goed Grenadier
Spreekt alle talen, klaar:
„Berhenti, Kom eens hier.
Who are you? Pegi manah?
Dimanah commandant?
Waar is t-ie? Djalan sanah?
Dit mag wel in de krant”.

„Daar djalan er zestig Gewoon in
ons gebied;
Wat mij lang niet best lig?”
(Met T. dan rijmt het niet)
„Gaan jüllie met de jeep door En
haai wat onderstand.
Ik speel ze dan een lied voor met
vlotte tokkelhand”.

Hij trok zijn moord-string-bas
Poengde de eerste noot.
Een klank, die nieuw nog was voor
ploppers, klein en groot. Toemp-
toempte met ambitie in Kaliboto's
dreef.
N 't Corps Militair' Politie Hield
d'hoofden luist'rend scheef.

Aanvank'lijk wat van streek Van 't
holle bas-geluid.
Maar toen bekoord. Géén week Of
trok er aan zijn kuit,
Noch aan een moordtuig-trekkev.
Hun snaphaan en pistool Wees niet
naar de verwekker Dier ongekende
jool.

„Tidah boleh djalan Disini” zei de
held.

„Je weet, dat staakt het vuur Ook
voor verplaatsing geldt”. Een jonge
letnan mudah,
De baas van 't hele stel,
Sprak „Anak-anak, saja,
Ik snap de Toehan wel”.

„De toehan heeft een bluf Waar
wij niets tegen doen. Staan jullie
niet zo suf,
Maar houden je fatsoen.
Toetoep Moeloet, anak,
Geweren op een hoop.
En dan: Semoea tandak En niemand
op <le loop”.

Het ging van poengkepoeng
En Toepetoepetoepe-toeptoep
De kleine plopper-boeng
Vroeg „Toehan, djangan toetoep”.
Weest U niet zo verbolgen
Wij zuiden 't niet neer doen,
U overal trouw volgen met Uwe poengke-
poen.

Elk riep toen luid: „djempol”.
En: „banjak hormat, doro!
Mahoe pegi teroes, houdt vol En gaat U
nog wat door zo.
En als maar ping-pong-pongen De
muzikale bas.
De troep ervan doordrongen Dat zij
verloren was.

Toen uit de naaste post Versterking op
kwam dagen De bas kon afgelost Door
meen'ge ijz'ren wagen,
Met schiettuig en mortieren Van
Luitenant Verdonck En al zijn
grenadiere,
Toen klonk het ponke-ponk .....

Der string-bas al van ver,
Men luisterd' opgegtogen
En loerde her en der
Met groot verwonderde ogen.
Dra was het spul geladen,
Hoewel niet bang men is Voor verd're
boze daden,
Gaat 't ter gevangenis.

Moraal

Grenadiere opgepast.
En weet ten allen tijde,
Wordt gij eens aangebast,
Trekt dadelijk ten strijde.
Raakt niet in de bekoring Van string-
bassig gepoeng.
Reeds meen'ge spuit teloor ging Door 't
toepetoepe-poeng ke-poeng!

TOETOEP.

Een kleine hulde.

Zeker, dat heeft de Welzijnsverzorging van ons wel verdiend.

De service, die zij ons verleende tijdens de laatste Parade te Soerabaja, welke uit het verstrekken van gratis limonade en IJscho- colade aan de door de dorst gekwelde Grenadiers bestond, was van dien aard, dat een klein woord van hulde hier wel op zijn plaats is. .

Welfare. Bedankt, het was zo!!!!

Ooggetuige

Grenadiers op historische bodem II

HET KONINKRIJK HERENIGD. KEDIRI
WORDT BELEGERD DOOR CHINEZEN.

In het vorige artikel zagen we, hoe könig Erlangga vlak voor zijn dood zijn rijk in tweeën splitste en aan elk van zijn zonen een deel gaf.

Deze scheiding duurde ruim 200 jaar, want pas in de 13de eeuw gelukte het aan koning Kartanagara om de beide delen weer samen te voegen.

Deze vorst had zijn residentie niet in Kediri, doch in Singosari, een plaatsje ten noorden van Malang, en als gevolg daarvan is het herenigde rijk onder deze naam blijven voortbestaan.

Kartanagara, die wel een buitengewoon doortastend man geweest moet zijn, besteedde niet alleen veel aandacht aan de-bloei van

zijn land, doch ook zorgde hij-er voor, een uitstekend leger tot zijn beschikking te hebben, waarmee hij veldtochten ondernam naar Sumatra, Bali en Java's Oosthoek. Dit 'laatste gebied werd in 1284 geheel aan zijn rijk toegevoegd.

Een verzoek in bevel-vorm.

In dezelfde tijd dat Kartanagara op Java en Sumatra zijn successen boekte, regeerde er in China een keizer die ook grote gebieden had bezet. Deze Mongoolse monarch, die zelfs geheel Achter-Indië had onderworpen, wenste op een gegeven ogenblik, dat ook Kartanagara de opperhoogheid van de grote Tartaar zou erkennen, door z lf naar het Hemelse rijk te komen.

Dit besluit maakte de koning van Singosari woedend, en inplaats van z lf te komen, stuurde hij de gezanten, die hem dit verzoek in bevel-vorm hadden gebracht, met gebrandmerkte gezichten terug!

Het laat zich gemakkelijk denken dat op deze behandeling in het verre China allesbehalve rustig werd gereageerd.

De getarte keizer rustte een vloot uit van niet minder dan 1000 schepen, waarin maar liefst 20.000 man en honderden paarden een plaats vonden!

Het duurde wel enkele jaren voordat hij dit alles had georganiseerd, doch dit had hij er best voor over en bovendien zou een met buit beladen terugkeer alle onkosten vergoeden!

Gerucht uit Kediri.

Het was ondertussen 1292 geworden en in het rijk van Kartanagara was het lang niet rustig meer.

Djajakatwang, de onderkoning in Kediri, kwam n.l. in opstand en trok met een leger naar de residentie Singosari.

Hels lawaai uit het hemelse rijk

Tè laat nam Kartanagara zijn maatregelen en toon hij eindelijk aan zijn beide bevelhebbers de prinsen Widjaja en Ardaradja (die beide met dochters van de koning waren gehuwd) opdracht had gegeven om de strijd aan te binden, bevonden de Kedirische troepen zich reeds op korte afstand ten Noorden van Singosari.

De legers raakten slaags en de beide prinsen wisten de aanvallers terug te dringen. Voor Ardaradja moet het wel een bijzonder pijnlijke situatie geweest zijn, want de onderkoning van Kediri, de leider der opstandelingen, was ..... zijn vader!!

Terwijl de troepen de achtervolging inzetten en daarbij steeds verder van Singosari verwijderd raakten, rukte een ander leger van Djajakatwang in het geheim vanuit het ' Zuiden op naar de residentie.

De list slaagde uitstekend en zo kon het gebeuren, dat de niets vermoedende Karta- nagara plotseling in zijn kraton overvallen en vermoord werd.

De troepen van Widjaja en Ardaradja hadden inmiddels hun achtervolging steeds verder voortgezet. Toen ze op nieuwe tegenstand stuitten en Widjaja de strijd weer wilde aanbinden, kwam hij tot de ontdekking dat zijn collega van koninklijke bloede Ardaradja met zijn troepen was gedeserteerd; overgelopen naar het leger van zijn vader. Onder die omstridigheden had Widjaja geen andere keus dan de terugtocht; een vlucht naar het Noorden. De rollen waren omgekeerd, want nu werd hij achtervolgd. Vergezeld van slechts 12 man (de rest was gedeserteerd of verdronken bij de vlucht over de Kali Mas) wist hij eindelijk aan zijn vervolgers te ontkomen en de kust van het veilige Madoera te bereiken.

Invasie der Chinezen.

Enige maanden later verscheen de armada der Chinezen in de wateren van Indië en terecht zag het gevluchte koningskind hierin de kans van zijn leven.

De koning, waarom het de Chinezen eigenlijk te doen was, leefde niet meer en feitelijk

was Djajakatwang uit Kediri nu hun vijand. Widjaja zond aan de Chinezen bericht, dat hij, de schoonzoon van de overleden koning van Singosari, zich vrijwillig aan hen zou onderwerpen, als zij hem hielpen om hun gemeenschappelijke vijand te bestrijden.

Dit werd toegestaan en gezamenlijk rukten ze op naar Kediri, nadat ze eerst de vijandelijke vloot in de Kali Mas hadden veroverd. De strijd ontbrandde, doch na een \ verbitterd gevecht van 8 uur, viel Kediri in handen der Mongolen.

Al hadden de Chinese troepen hierbij ook reusachtige verliezen geleden, het doel was bereikt, want Djajakatwang en zijn zoon Ardaradja hadden zich overgegeven!

Twee vliegen in een klap.

Na deze overwinning vroeg Widjaja aan de Chinezen verlot, om met zijn, op Madoera gevormde hulpleger, naar Modjopaid te gaan, om daar, zoals hij he+ noemde „de schatting bijeen te brengen voor ae keizer van China”.

De generaal vond het goed en zelfs kreeg de Prins nog 200 Chinezen mee ter bewaking. Eenmaal in Modjopaid aangekomen, zag Widjaja de kans schoon om met zijn werkelijke plannen voor de dag te komen. De 200 Chinezen werden overrompeld en het was al veel te laat voor de Mongoolse generaal toen deze tot de ontdekking kwam welk een onvergeeflijke blunder hij had gemaakt door Widjaja de kans tot verraad te geven.

De Prins had inmiddels zoveel troepen verzameld als hem maar mogelijk was en deze bestookten op zó felle wijze het terugtrekkende, afgematte expeditieleger, dat ze met grote verliezen de kust bereikten, waar ze zich met hangende koppen inscheepten. Widjaja had zijn doel bereikt: In één reusachtige klap had hij twéé reusachtige vliegen gevangen!

t.H.

De Delective Roman

Ons Bataljon bezit een vrij uitgebreide leesbibliotheek, die over verschillende posten verdeeld is. Het is vanzelfsprekend dat deze boeken worden gelezen door de troep, hetgeen wel bewezen wordt door het feit dat bij de periodieke omruiling veel boeken bijna stuk gelezen zijn.

Ook de verschillende instellingen in Holland sturen veelal boeken voor ontspanning naar hun vrienden in de tropen.

Speciaal cowboy- en detectiveboeken zijn wel het meest populair en worden vaak gevraagd. Nu zijn er van dit soort boeken al heel wat verschenen. Vooral de laatste jaren zijn er heel wat nieuwe detective romans uitgekomen.

Alle schrijvers hier op te noemen ligt niet in de bedoeling, maar een paar van de meest bekende, Hollandse, schrijvers willen we hierbij even aantippen:

De schrijver die vermoedelijk wel aan iedereen bekend is, is HAVANK, die in zijn boeken figuren als Inspecteur Carlier, bijgenaamde „de Schaduw”, Hoofdinspecteur Silvère en Inspecteur Frôchet op vlotte en boeiende wijze beschrijft.

In al zijn boeken is hij door en door humoristisch en daarbij steeds origineel.

De Schaduw boordevol lust naar avontuur, haalt steeds de „hoogste merkwaardige” stunts uit, daarbij geassisteerd door zijn wonderlijk humeur. In ieder gevaarlijke situatie schept hij orde op zijn onnavolgbare wijze die de lezer vol spanning houdt. H.I.P. Silvère doet niet voor de Schaduw onder en brengt zo nu en dan op een geheel andere wijze leven in de brouwerij.

Toch is dit niet alleen de reden van de populariteit van de Havank-romans. Een van de grootste verdiensten van Havank is dat hij de Nederlandse taal volkomen beheerst en er, zij het misschien niet altijd op taalkundig juiste wijze, een vlotte stijl mee bereikt, vol van onverwachte woordspelingen, die een bepaalde zin een geheel andere kleur geeft.

Verder de eeuwige breedsprakigheid van broeder Schaduw, die met een sigaar in de

mond, maar al te graag mediteerd en daardoor steeds in moeilijkheden komt.

De tot nu toe verschenen „Havanks” zijn allen min of meer verwant aan elkaar, doordat steeds dezelfde personen terugkeren en dan met goede moed weer op pad gaan naar het volgende avontuur. Jacht op boeven, dieven en wat al niet. Ook hiervoor heeft de Schaduw zijn eigen uitdrukking en wie er zin in heeft en de kans er toe krijgt kan hem, in de „Havanks”, volgen als hij op pad is naar de plaats „waar de goddelozen samenrotten”.

Een andere bekende schrijver is JAN DE HARTOG die onder het pseudoniem F.R. ECKMAR (verrek maar) een serie detectiveromans heeft geschreven.

Gezien het geweldige succes van zijn beroemde boek „Hollands Glorie” is het niet verwonderlijk dat hij ook in zijn speurdersromans de lezer boeit en er in slaagt de figuren in zijn verhaal te doen leven. Inspecteur BOYARSKI en commissaris POESIAT zijn hier de hoofdfiguren en worden ten voeten uit getekend.

In commissaris Poesiat vindt men de gemoedelijke Hollandse politieagent terug, terwijl Inspecteur Boyarski de scherpzinnigheid in eigen persoon is.

De bekendste boeken zijn wel:

„Een linkerbeen gezocht”,

„Ratten op de trap” en

„Spoken te koop”.

Verder worden ook veel gelezen de vertalingen van de boeken van de schrijver LESLIE CHARTERIS die met zijn „Saint” een legendarische figuur heeft geschapen. Wie komt bij het lezen niet onder de bekoring van deze gentleman-avonturier, die, met een hoed schuin op het hoofd en verder geheel gekleed als heer, de boeven en misdadigers te lijf gaat?

De rake typering van Hoofdinspecteur TEAL van Scotland Yard die steeds het mikpunt is van de grenzeloze ironie van de Saint en steeds in hem de meerdere moet erkennen is even vermakelijk als de domheid van Mr. Hoppy Uniatz<^

Van de verschillende in Holland verschenen vertalingen worden onderstaande wel het meest gelezen:

„De Saint over boord”

„De Schrik der dieven”

„De Saintstichting” en „Volg de Saint”.

Min of meer verouderd zijn de boeken van IVANS, die nu nog door velen worden gelezen. Zijn stelsel van „combineren en deduceren” wat door Geoffrey Gill stegds naar voren wordt gebracht, is bekend genoeg. Eveneens is dit het geval met de werken van Arthur Conan Doyle die in zijn boeken SHERLOCK HOLMES en zijn assistent Dr. WATSON op laat treden.

Verder zijn er nog legio schrijvers die op dit gebied werken publiceren:

Willy Corsari, Mr A. Roothaert (De onbekende dader. Spionage in het Veldleger, etc.) Carmiggelt (Johan Justus Jacob); enz.

Uit dit alles blijkt wel dat een detectiveroman niet alleen een goede ontspanning is door het avontuurlijke wat er in beschreven wordt, maar ook wat stijl betreft niet onder behoefte te doen voor een roman die een normaler onderwerp beschrijft.

K. N

V R A G E N - R U B R I E K

Waarom rust een grote brug op zulke kleine puntjes en hoe kan dat?, is de tweede vraag die jaren geleden in MORO onbeantwoord mo'ist blijven.

Een zware last op zachte grond zakt weg. Dat is bekend en dat is de reden waarom carriers en tanks op rupsbanden rijden en kunnen rijden waar de minder zware drietonners weg zouden zakken. De last wordt verdeeld over een groter oppervlak en van huis uit weten we dat een ladder op een plank gebruikt moet worden om een door het ijs gezakte drenkeling te redden. (Dit voor mensen die zich de bevroren kali's in Negeri Blanda nog herinneren) Volgens 't bovenstaande zou een grote zware brug beter rusten op een groot oppervlak en dat lijkt, op het eerste gezicht niet het geval. De moeilijkheid is dat het bouw materiaal van de bruggen, zoals alle vaste stoffen, bij toenemende warmte uitzet en bij kouder worden krimpt. Voor ijzer is dat niet zoveel, maar toch bij elke graad Celcius wordt elke meter lengte ijzer 0.000012 meter langer. Dat is, voor een brug van 100 meter 0.0012 en daar 10 graden C. vorst (beneden nul) evenmin een zeldzaamheid is in Nederland als 30 graden C warmte is dat een verschil van 40 graden C. en kan een brug die b.v. bij 10 graden C. vorst 100 meter lang is, bij 30 graden C.

boven nul $40 \times 100 \times 0.000012 = 0,048$ meter, dat is bijna 5 cm langer worden.

Stel dat 100 meter brug 2000 ton weegt, dan is het te begrijpen dat er wel iets kapot kan gaan wanneer aan een kant 1000 ton over een lengte van 5 cm moet gaan schuiven. Men laat daarom één kant rollen en plaatst die op een zgn. rol-oplegging.

De onderkant houdt men vast op een vaste oplegging om de zaak onder controle te houden, 't Hele ding zou anders in de loop der tijden kunnen gaan wandelen. Op een kleine stalen rol wordt de brug gelegd. Elk soort materiaal is verschillend van hardheid, d.w.z. elke vierkante centimeter kan een bepaald gewicht verdragen tot het materiaal

*tnze ndingen raadsels moeien
voor 21 November a. s. bij
Bureau Welzij ns-verzorging
aanwezig zijn.*

het begeeft en het gewicht erin wegzakt. Verdeel een carriergewicht van b.v. 6000 kg over de oppervlakte van de rupsbanden dat is 2 X 300 cm X 20 cm — 12.000 cm², dan krijgt elke cm² te dragen 6000 : 12000 — 0,5 kg per cm². Een pantserwagen van hetzelfde gewicht op 4 luchtbanden geeft een druk van 6000 : (4 x 20 cm breedte X 30 cm lengte) = 2,5 kg per cm² en zal wegzakken. Zo is het bekend dat smalle ijzeren wielen in het asfalt van de wegen sneller insnijden dan luchtbanden en meer voorbeelden zijn te vinden.

De stalen brugrol zou door het grote gewicht in de stenen onderbouw weg kunnen zakken. Het daarop rustende gewicht wordt derhalve verdeeld en wel als volgt: De rol rust in op een stalen lager, dé lager op een stoel, de stoel op een stuk graniet, het graniet op beton, het beton op de fundering, de fundering op grond van voldoende vastheid.

Nog een rekensommetje en een plaatje ter verduidelijking:

IJzer of staal kan verdragen	5000	kg per	cm ²
Graniet	500 kg per	cm ²	
Beton	100 kg per	cm ²	
Hout	10 kg per	cm ²	
Grond	0,5 kg per	cm ²	

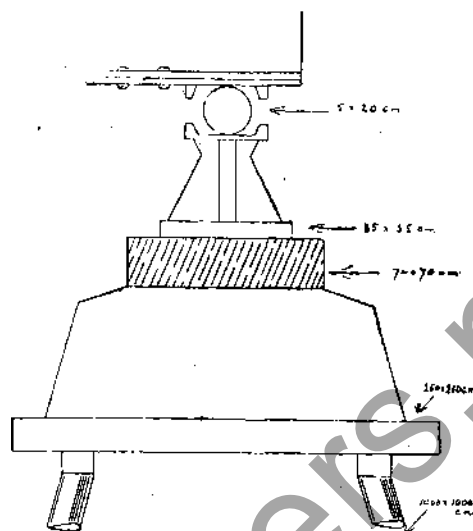
Deze getallen zijn aan de veilige kant gekozen. Een brug van 2000 ton = 2000000 kg rustend op 4 punten heeft per steunpunt een gewicht van 500000 kg, waarvoor nodig een oppervlakte grond van 1000000 cm² is een vierkant van 1000 x 1000 cm = 10 X 10 meter.

Hout oppervlakte benodigd 500000 : 10 — 50000 cm² = 240 X 240cm = ongeveer 2,5 X 2,5 meter.

Beton oppervlakte 500.000 : 100 — 5000 — 0,7 X 0,7 meter

Graniet oppervlakte 500000 : 500 — 1000 — 0,35 X 0,35 meter

Staal oppervlakte 500000 : 5000 — 100 — 0,1 X 0,1 meter. (Zie tekening)

De Grenadier de J. van 4-4- R. Gr. doet enkele vragen waarvoor de belangstelling van de Grenadiers vrij-groot is, zoals hijzelf terecht opmerkt.

Hij vraagt aan de redactie of er niet een „vragenbus” of zoïets kan worden ingesteld met publicering van de antwoorden, zodat iedereen er wat aan heeft.

Want „je kunt met je vraag naar iemand toegaan en antwoord krijgen, maar dat is de bedoeling NIET”

Nu vraagt de redactie zich af: „waar blijven die vragen?” Want zij vraagt vragen om te kunnen beantwoorden in de GRANAAT tot Nut van 't Algemeen.

Grenadiers, vraag maar op en het komt in de bus. Voor publicatie geschikt in de vragenbus van de Granaat; voor persoonlijke beantwoording in de bus voor persoonlijke vragen en de niet voor beantwoording geschikte in de bus „Geheim persoonlijk, niet te beantwoorden, alleen in handen van Grenadiers en hoger”.

Wat Grenadier de J. vraagt ter publieke - beantwoording is het volgende: **Hoe behoort een militair zich te gedragen bij het bezoek aan een Ereveld?** en hij voegt eraan toe' „Er zal voor militairen ongetwijfeld een Reglement of zo zijn”.

Er zijn inderdaad voorschriften wat een militair moet doen om zijn militair gedrag

PB.

in uniformen overeenstemming te doen zijn met dat van andere militairen in hetzelfde leger. De voorschriften zijn dus regels volgens welke een militair zich behoorlijk gedraagt, afgezien ervan of zijn gedrag b.v. met „pet op" of „pet af" toch behoorlijk is. Bij het bezoek aan een Ereveld of bij welk bezoek dan ook zal een militair doorgaans geen moeite hebben te weten wat behoorlijk en onbehoorlijk is. Maar nu de uniformiteit en het correct militair zijn.

In de Inwendige Dienst Art. 85 vinden we: „Door de ongewapende militair wordt tot het brengen van de militaire groet, stilstaande, tijdig de houding aangenomen, nadat front is gemaakt naar de persoon, die men de groet brengt.

De vlakke rechterhand wordt met aaneengesloten vingers vlug tegen de onderkant van het hoofddeksel, boven het oog gebracht, de palm van de hand naar voren en in het verlengde van de onderarm, de bovenarm horizontaal. „Het exercitiereglement geeft nog de „opmerking": „Het maken van overbodige armbewegingen dient achterwege te blijven". Voor ongewapende militairen is de ere groet, in dit geval bij militaire begrafenissen, gelijk aan de groet, maar wordt front gemaakt op acht passen afstand voor het passeren tot op twee passen daarna. Hieronder enkele punten uit het voorschrift voor de uitvoering van militaire begrafenissen, zoals het aan de hand van de reglementen is samengesteld door de C. & Div.

Uitsluitend de Leger-geestelijken mogen, in uniform gekleed, het hoofd ontbloten. De in uniform geklede militairen houden het hoofd gedekt tijdens de gehele duur der begrafenis, behoudens bij plechtigheden binnen gebouwen.

tijdens het passeren van de lijkauto nemen alle militairen de houding aan en brengen de militaire groet, terwijl de Cdt. van het vuurpeloton de geweren laat presenteren.

De Cdt. vuurpeloton geeft achtereenvolgens (n.l. nadat de kist boven de groeve gereed staat) de commando's „Geeft acht" en „Presenteer Geweer".

..... Nadat de kist is neergelaten en de militaire dragers ook de militaire groet brengen» wordt achtereenvolgens gecommandeerd. „Zet af — geweer" en „Op de plaats - rust". Hieraan is nog toegevoegd; Het commando — Zet af — geweer — is tevens het teken van het einde van de. door de aanwezige militairen gebrachte groet".

Daarna volgt het ee-salvo door het vuur- \ peloton en de grafredes, waarop de aanwezigen worden uitgenodigd tot het brengen ' van de laatste groet. Tot zover het uittreksel. Dikwijls is er . gelegenheid wat zand te strooien in de groeve, maar een laatste groet zal voor elke militair tenslotte toch zijn: een correct uitgevoerde militaire groet en een even correct afmarcheren.

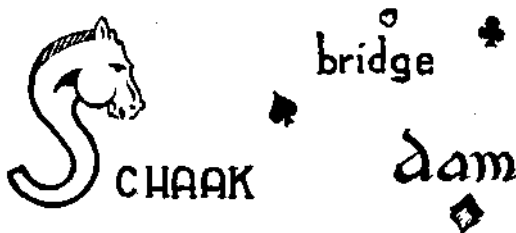
Om uit het vorenstaande nu nog enkele punten ter samenvatting te geven.

Een militair gedraagt zich als elk welopgevoed mens op begraafplaatsen zo ingetogen en netjes als het fatsoen vereist. Schreeuw niet, rook niet en doen geen buitenissigheden. Maak je een begrafenis mee met militair eerbetoen, volg dan, ook ongewapend, de commando's van de Cdt. vuurpeloton, dus groet op „Presenteer-geweer" en eindig de groet op „Zet af — geweer" (alles op de tweede beweging met het geweer). In de buitenlucht, bij welke plechtigheid dan ook, altijd hoofddeksel ophouden, ook bij een gebed. Binnen gebouwen het hoofd ontbloten.

Bij alle omstandigheden, buiten, waarbij je als burger hoed of pet zou afnemen, de militaire groet brengen en wees nooit bang dat je je belachelijk maakt, want wat je goed doet is goed. Waar militairen, Grenadiers, niet altijd precies weten hoe het hoort, weten burgers het zeker niet voor militairen. Dus wat correct doet is nooit belachelijk, hoogstens vreemd voor niet ingewijden.

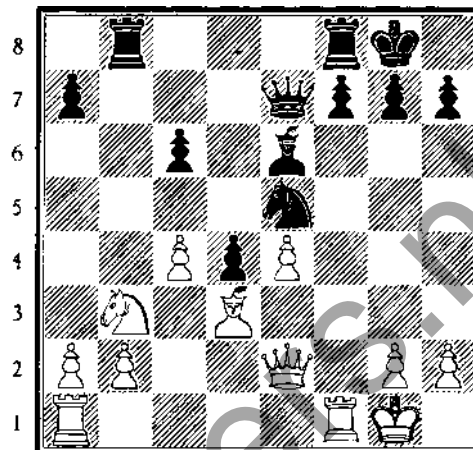
PB.

SCHAAKRUBRIEK

Door een of andere vergissing is in het vorige nummer 'n verkeerd diagram geplaatst. Het juiste diagram moet zijn:

W: A B C D E F G H
 K. gl, D.e 2, T.a 1 en f 1, L.d 5, P. b3 pionnen: a2, b2, c4, e4, g2, h2.
 Zwart: K.g8, D.e7, T.b8 en f8, L.e6, P.e5. pionnen: a7, c6, d4, f7, g7, h7.

We hebben gezien hoe zwart in theorie zijn plan heeft opgemaakt en zullen nu de praktijk behandelen. Hou goed het plan van zwart (Zie vorige rubriek) in de gaten.

1 ..... c6 — c5.
 Zwart moet eerst pion d4 dekken.
 2. T. f1 — f4 Wit wil nog gebruikmaken van zijn open f lijn.

2 ..... T. b8 — b4. Valt pion c4 voor de derde keer aan, gebruik makend van de open b-lijn,

3 T. a1 — c1. D.e7 — g5. Zwart had ook kunnen spelen, 3 ..... D.d6. waarna wit T.f4. moet terugspelen of dekken, aangezien zwart dreigt deze toren te nemen na eerst P.e5 X d3. gespeeld te hebben. Na het terugspelen van de T. had zwart dan gespeeld

4 ..... D.a6 met winst van pion c4. die niet verder meer gedekt kan worden.

De zet 3 ..... D g5 is echter meer in overeenstemming met zwarts plan. Hij heeft de witte stukken aan pion c4 gekluisterd en valt nu de witte koning aan.

4 T.f4 — fl.

Dit is gedwongen. T. f1 moet gedekt worden anders speelt zwart T.b4 X b3 gevolgd door D. g5 X fl. met paardwinst.

4 ..... L.e6 — h3.

Zwart dreigt nu P.e5 X d3. Neemt wit dit paard terug met D. e2 dan wordt hij mat gezet op g2. De zwarte loper h3 mag niet genomen worden door pion g2 daar wit dan schaak komt te staan.

BRIDGE.

Teneinde Uw oplossingen van de vrije oefeningen uit No. 9 te toetsen, volgen hier de antwoorden:

A. 2 Schoppen! Er is bij een dergelijke idote kaart een zeer grote kans, dat S.B. 4 X tegen zit en bovendien moet Uw partner een antwoord geven, al is het slechts het negatieve 2 S. A.

B. U opent 3 schoppen waarschijnlijk, want Uw kracht aan honneurslagen is niet voldoende voor een 2 bod.

C. Wat dacht U van 1 S.A.?

D. Hier lijkt mij 1 schoppen niet onver- dienstelijk. En nu volgt een aardig probleem, dat me heel wat hoofdbreken heeft gekost. Er wachten weer 100 sigaretten op de goede oplosser, dus doet Uw best!

S 8 6 5
 H V B 9 7 2
 R 4
 K A 10 8 3

N

s K V. S B 9 7 4 3
 H A 10 8 5 H
 R B 9 3 2 W O R 8 7 6 -
 K K V 5 K B 9 7 6 4

Z -

S A 1 2
 H K 6 4 3
 R A K V 10 5
 K 2

Bied verloop:

W:	N:	o:	Z:
1 H	Dubbel	Pas	3 R
Pas	4 KI	Pas	4 S
Pas	4 S.A	Pas	5 H
Pas	5 S	Pas	6 R
Dubbel	Pas	Pas	6 H
Dubbel	Pas	Pas	Pas

West komt uit met Sch. K.

Hoe maakt Zuid zijn 6 gedubbelde Harten?

5. P b3 \ c.Y Dit pareert de zachte dreiging nog juist. VVit's stelling staat nu echter op hele losse schreeven.

3 ..... T. f8 — c8.

6. a2 — a3. T. b4 — b6.

7. b2 — b4. T. b6 — g6.

Wit heeft zijn paard nog juist kunnen dekken. maar nu heeft de laatste belager van pion c4 kans gezien om op de witte koningsvleugel te belagen.

8. T cl — c2. L. h3 X g2.

en wit geeft op, er volgt minstens mat of dameverlies b.v. 9. Dg2 X D. e3 + gevolgd door T. g6 X g2.

OPLOSSING KRUISWOORDRAADSEL ' No. 10 HORIZONTAAL:

1) Marmon 6) Mentor 11) Egoist 16) Peseta 22) Agaat 23) Mars 24) Ouwel 25) Nier 27) Neger 28) Gent 29) Borg 30) Min 31) Kan 33) Krat 35) Telg 36) End 37) Gade 38) Dal
40) Zot 42) Muis 44) Lee 45) Lt 46) Geld
47) Or 48) Alibi 51) Id. 52) 't Loo 34) n.1. 55) Mis 56) Aanmatigend 57) Sla 58) Neon 60) Era 62) Ore64) Mil 67a) Os 68) M.O. 70) Ros 71) Slaap 72) Na dien 73) Nel 75) M.G. 76) Eenhoornvis 82) Er 83) Mus 85) Enig 87) Eelde 89) Klaar 92) Olst 93) Pek 95) Er 96) Ia 97) Uno 98) T.S. 100) Silk 102) No 103) Es 104) Oase 106 K.M. 107) Enk 109) Moes 111) Motorloos 114) Cura 115) Bab 116) Lena 118) Snot 120) Tam 121) Lek 122) Bank 123) Bomo 124) Educt
126) Deel 128) Besar 129) Aard 130) Roede 131) Nestor 132) Slopen 133) Kimono 134) Seniel

VERTICAAL:

I) Magelang 2) Agent 3) Rand 4) Mat 5) O.T. 6) Mare 7) Erg 8) N.S. 9) Oilan 10) Run
II) Eek 12) Glazig 13) In 14) Sik 15) Term 17) En 18) Set 19) Egel 20) Telen 21) Argeloos 23) Modder 26) Rauter 29) Bal 30) Ma 32) No 34) Til 37) Ges 38) Dra 39) Git
41) Tin 43) S.O.S. 46) Gin 47) O.a. 49) La
50) B.I. 51a) dd 53) Olm 55) Mos 57a) Air 59) Eisen 60) Etage 61) Appel 62) Osaka 63) Emier 65) Lotus 69) Oer 73) Nestelen 74) Lip 77) Eden 78) Nerom 79) Ontkomen 80) Nagellak 81) Skies a3) M.L.O. 84) Stamboel 86) Ges 88) Erkend 90) Las 91) Around 92) One 94) Kim 97) U.S.A. 99) Snede 101) Los 105) Ark 106) Kamde 108) Knus 110) Soes 112) Tabe 113) Oeri 114) Caro 115) Boei 117) Act 119) Tel 122) Ban 123) Bon 125) T.O.
127) L.O. 129) A Ó 130) Re.

De winnaars zijn deze maal:

1 Gren. le kl. A. Nijhoff Staf Cie

2 Gren. G. Voordijk le Cie.

3 Gren. le kl. T. Kuperus le Cie

Zij kunnen hun prijzen bij Bur. Welz Verz. afhalen.

Prijsvraag — Weet U het?.

Hieronder volgen 10 vragen. Bureau Welzijnsverzorging stelt de onderstaande prijzen beschikbaar voor de goede antwoorden hierop. ^N Bij meerdere inzendingen beslist het lot.

Vraag 1. Hoeveel is de helft van een derde van een kwart?

Vraag 2. Wiens bijnaam was:

a. De stedendwinger?

b. De kleine korporaal?

c. De Zonnekoning?

Vraag 3. Hoe heette de populairste Nederlandse geheime zender tijdens de laatste wereldoorlog?

Vraag 4. Wanneer een vliegtuig stijgt, staat het hoogteroor dan naar boven of naar beneden?

Vraag 5. Men heeft twee stenen. De eerste, die 10 kg weegt, gooit men in water van 40 graden F. en de tweede, die 8 kg weegt, gooit men in water van 20 graden F. Welke steen zinkt nu het snelst?

Vraag 6. Hoe wordt de achtste symphonie van Schubert wel eens genoemd?

Vraag 7. 20 graden Réaumur, is hoeveel graden Fahrenheit?

Vraag 8. Uit welk deel van onze archipel komt het beste dekblad voor sigaren?

Vraag 9. Met welk muziekinstrument treedt George Formby altijd op?

Vraag 10. De snelheid van het electrisch licht is 300,000 Kim. per sec. Maar wat is nu de snelheid van het kaarslicht?

Prijzen. le Prijs. Fl. 25 =

2e „ Fl. 15.=

3e „ Fl. 10 =

4e „ 1 Knijpkat.

5e „ 1 ds Zilveren lepels.

6e „)

7e „) 1 Fotostandaard.

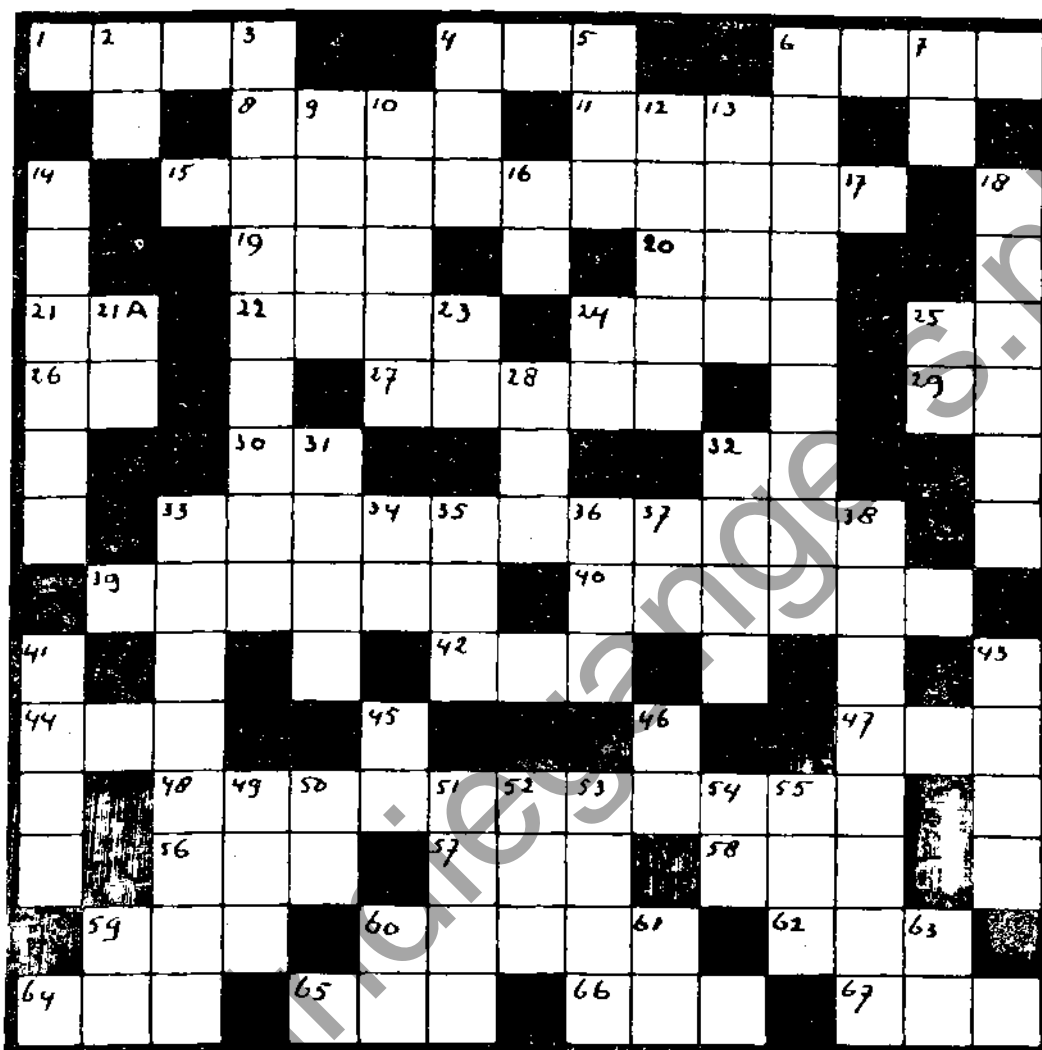
8e „)

9e „) 1 pr Zilveren manchet

knopen.

10e)

KRUISWOORDRAADSEL No. 11

Van links naar rechts.

1, Model, 4, Bijenproduct, 6, As, 8, Vriendin (Fr). 11, ongemak. 19, meisjesnaam. 20 vul in: UOG. 21, deel vd. mast. 22, verv. van:
• denken. 24, telwoord (Mal) 25, boom. 26, ter plaatse. 27, larve. 29, motor-transport. 30, lidwoord (Fr). 32, boks-term. 39, niet vreemd. 40, bed. 42, lokmiddel. 44, niet thuis. 47, Europeaan. 56, jongensnaam. 57, wiel. 58, oppervl. maat. 59, turntoestel. 60, geestelijke, 62 vogel. 64, voorzetsel. 65, bekende toren. 66, regel. 67, metaal.

Van boven naar beneden.

2, voorzetsel. 3, ongerept. 4, rag. 5, grote houten hamer. 6, bouwvak-arbeider. 7, titel.
9, tijding. 10, Prinses. 12, steunstuk van

wapen. 13, geen spraakvermogen. 14, klein roofdier. 16, muzieknoot. 18, vogel. 21a, waterstand. 23, Koninklijke Marine. 24, laatst leden. 25, legeronderdeel. 28, nauw, 3lf zuiver, 32, stad (Mal). 33, beroofd. 34, zie 23, vert. (Eng.) 35, Gravin van Holland. 36, stad in Duitsland. 37, familielid. 38, antiquiteit. 41, vervoermiddel. 43, vervoermiddel. 45, pers. vnv. 46, voorzetsel. 49, deel v.h. lichaam. 50, windrichting. 51, gewicht. 52, knaagdier. 53, stand. 54, rivier in Ned. 55, woonschip. 59, muzieknoot. 60, rivier in Italië. 61, reeks. 63, meetkundig getal.

BIJ JUISTE OPLOSSING ONTSTAAT OP DE NOS:
15, 33 en 48 EEN VRAAG, DIE AAN DE MEESTEN
VAN U GESTELD ZOU KUNNEN WORDEN.

*Na zwaar Patrouille lopen.....
Gaauw een fles Na-Vit-sap kopen*

ZUURZAK

ANANAS

LOBI-LOBI

MOERBEIEN

■

SOERABAIAISCHE
VRUCHTENSAPPEN
INDUSTRIE

WERFSTRAAT 4 - TELF. N. 158

Militairen op de buitenposten!

Bij een bezoek aan
SOERABAIA vergeet
U toch zeker niet

Het Hoenkwee Huis

TOENDJOENGAN 98 - TELF. Z. 4893
SOERABAIA

met de welbekende
ICE CREAM soorten
Fijne Chinese
gerechten en
KOFFIE MET SLAGROOM